

Το ραδιενεργό παράδοξο και το αμερικανικό Zugzwang:

Αν η πυρηνική απειλή υποχωρεί, γιατί ο πόλεμος κλιμακώνεται;

Σωτήρης Ρούσσος*

Οι πρόσφατες πληροφορίες περί σοβαρής υποβάθμισης μέρους του ιρανικού αποθέματος εμπλουτισμένου ουρανίου δημιουργούν ένα στρατηγικό παράδοξο: εάν η άμεση πυρηνική απειλή έχει μειωθεί, η συνέχιση και κλιμάκωση της αμερικανοϊσραηλινής στρατιωτικής εκστρατείας δεν μπορεί πλέον να ερμηνευθεί μέσα από το πρίσμα της μη διάδοσης πυρηνικών όπλων. Η ανάλυση υποστηρίζει ότι ο πραγματικός στόχος μετατοπίζεται προς την αποδυνάμωση του Ιράν ως αυτόνομου περιφερειακού πόλου ισχύος και την αναδιαμόρφωση της περιφερειακής τάξης στη Δυτική Ασία. Παράλληλα, εξετάζει τα στρατηγικά όρια της αμερικανικής ισχύος στα Στενά του Ορμούζ, όπου η ασύμμετρη αποτρεπτική ικανότητα της Τεχεράνης εξακολουθεί να επιφέρει σημαντικό κόστος στην Ουάσιγκτον και στην παγκόσμια οικονομία. Οι Ηνωμένες Πολιτείες βρίσκονται σε κατάσταση στρατηγικού zugzwang: κάθε διαθέσιμη επιλογή συνεπάγεται αυξημένο πολιτικό και στρατηγικό κόστος, ενώ η συνέχιση του πολέμου κινδυνεύει να ενισχύσει περαιτέρω τη στρατιωτικοποίηση της Ισλαμικής Δημοκρατίας και τον ρόλο των Φρουρών της Επανάστασης, υπονομεύοντας τους αρχικούς διακηρυγμένους στόχους της αμερικανικής στρατηγικής.

Υπάρχουν στιγμές στους πολέμους όπου μια φαινομενικά τεχνική πληροφορία αποκαλύπτει την κατάρρευση ολόκληρης της πολιτικής λογικής που οδήγησε σε αυτούς. Το πρόσφατο άρθρο του Seymour Hersh για το «ραδιενεργό δίλημμα» του Ιράν ενδέχεται να αποτελεί μια τέτοια στιγμή. Σύμφωνα με πηγές του στις αμερικανικές και ισραηλινές υπηρεσίες πληροφοριών, μέρος του αποθέματος μερικώς εμπλουτισμένου ουρανίου του Ιράν έχει υποστεί σοβαρή υποβάθμιση κατά την υπόγεια αποθήκευσή του. Δύο από τους τρεις βασικούς χώρους αποθήκευσης, στο Φορντό και στο Ισφαχάν, φέρονται να είναι πλέον «θερμοί», δηλαδή επιβαρυνμένοι με υψηλά επίπεδα ραδιενέργειας εξαιτίας της

*Επιστημονικός Υπεύθυνος του ΚΕΜΜΙΣ και καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Θρησκείας στη Μέση Ανατολή στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Το βιβλίο του «Η Μέση Ανατολή και ο πόλεμος στη Γάζα» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Έρμα.

Σωτήρης Ρούσσο	Μάρτιος	2026
----------------	---------	------

φθοράς των δοχείων φύλαξης. Ο Hersh υποστηρίζει ακόμη ότι δύο Ιρανοί τεχνικοί έχασαν τη ζωή τους ύστερα από έκθεση σε υψηλή ακτινοβολία.¹

Οι πληροφορίες αυτές δεν έχουν επιβεβαιωθεί από ανεξάρτητες ή επίσημες πηγές και θα ήταν λάθος να αντιμετωπιστούν ως τετελεσμένο γεγονός. Έρχονται όμως σε μια στιγμή κατά την οποία η πραγματική κατάσταση και η ακριβής θέση του ιρανικού αποθέματος εμπλουτισμένου ουρανίου παραμένουν αντικείμενο έντονης αβεβαιότητας. Η ίδια η Διεθνής Υπηρεσία Ατομικής Ενέργειας έχει καταγράψει το μέγεθος του ιρανικού αποθέματος και τις σοβαρές δυσκολίες επαλήθευσης μετά τις στρατιωτικές επιθέσεις και την απώλεια πρόσβασης σε κρίσιμες εγκαταστάσεις.² Πρόσφατες αναλύσεις δορυφορικών δεδομένων έχουν επίσης επικεντρωθεί στο ενδεχόμενο μεταφοράς σημαντικών ποσοτήτων εμπλουτισμένου ουρανίου προς το συγκρότημα του Ισφαχάν.³

Αν όμως οι πληροφορίες του Hersh είναι έστω και εν μέρει ακριβείς, τότε η σημασία τους υπερβαίνει κατά πολύ την τεχνική κατάσταση του πυρηνικού προγράμματος. Διότι θέτουν ένα εξαιρετικά απλό ερώτημα: αν το υλικό που παρουσιαζόταν επί χρόνια ως η βάση μιας επικείμενης «υπαρξιακής απειλής» έχει πράγματι υποβαθμιστεί ή καταστεί εξαιρετικά επικίνδυνο στη διαχείρισή του, γιατί οι Ηνωμένες Πολιτείες κλιμακώνουν τον πόλεμο;

Το επιχείρημα του Hersh φωτίζει μια βαθύτερη μετατόπιση. Αν το ιρανικό πυρηνικό απόθεμα έχει υποστεί σοβαρή υποβάθμιση, τότε ο πόλεμος παύει σταδιακά να είναι πόλεμος μη διάδοσης πυρηνικών όπλων. Μετατρέπεται σε πόλεμο εξαναγκαστικής αποδόμησης του ιρανικού κράτους.

Η καταστροφή ενεργειακών υποδομών, πετρελαϊκών εγκαταστάσεων ή μονάδων αφαλάτωσης δεν σχετίζεται με τον αριθμό των φυγοκεντρητών. Σχετίζεται με την ικανότητα μιας κοινωνίας να λειτουργεί. Η απειλή εναντίον των εγκαταστάσεων ύδατος είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτική. Σε μια περιοχή όπου η αφαλάτωση αποτελεί κρίσιμη υποδομή ανθρώπινης επιβίωσης, η μετατροπή της σε στρατιωτικό στόχο σηματοδοτεί τη μετάβαση από τον περιορισμένο πόλεμο στην καταστροφή των υλικών όρων αναπαραγωγής μιας κοινωνίας.

Εδώ η ισραηλινή στρατηγική συναντά, αλλά δεν ταυτίζεται, με την αμερικανική. Για τον Μπενιαμίν Νετανιάχου, το ιρανικό ζήτημα δεν περιορίστηκε ποτέ πραγματικά στο πυρηνικό πρόγραμμα. Το Ιράν αποτελεί τον μοναδικό περιφερειακό δρώντα που διαθέτει ταυτόχρονα κρατική υπόσταση, πληθυσμιακό βάθος, βιομηχανική βάση, πυραυλική τεχνολογία και δίκτυα συμμάχων ικανά να αμφισβητήσουν τη στρατιωτική πρωτοκαθεδρία του Ισραήλ.

Η εξουδετέρωση του πυρηνικού προγράμματος ήταν πάντοτε μέρος ενός ευρύτερου στόχου: της εξάλειψης του Ιράν ως αυτόνομου πόλου ισχύος στη Δυτική Ασία. Ακριβώς γι' αυτό η πιθανή υποβάθμιση του πυρηνικού υλικού δεν οδηγεί αναγκαστικά σε αποκλιμάκωση. Μπορεί να οδηγήσει στο αντίθετο. Αν η Τεχεράνη θεωρείται προσωρινά αποδυναμωμένη, δημιουργείται ο πειρασμός να ολοκληρωθεί η επιχείρηση εναντίον της. Η λογική μετακινείται έτσι από το «πρέπει να σταματήσουμε την πυρηνική βόμβα» στο «τώρα είναι η ευκαιρία να αλλάξουμε ολόκληρο τον περιφερειακό συσχετισμό».

Η αντίφαση στον πυρήνα του πολέμου

Εδώ βρίσκεται η θεμελιώδης αντίφαση της αμερικανικής στρατηγικής. Η Ουάσιγκτον δικαιολόγησε επί χρόνια τις κυρώσεις, τις επιχειρήσεις δολιοφθοράς, τις δολοφονίες επιστημόνων και τελικά τη στρατιωτική δράση, με την ανάγκη να εμποδίσει το Ιράν να αποκτήσει πυρηνικό όπλο. Το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα αποτέλεσε τον κεντρικό μηχανισμό νομιμοποίησης μιας πολιτικής συνεχούς πίεσης.

Όμως, σύμφωνα με τον Hersh, οι ίδιες οι αμερικανικές και ισραηλινές υπηρεσίες πληροφοριών διαθέτουν τώρα ενδείξεις ότι το υλικό που θα μπορούσε να επιτρέψει στην Τεχεράνη μια ταχεία μετάβαση προς το πυρηνικό όπλο έχει υποστεί σοβαρή βλάβη. Κανονικά, μια τέτοια εξέλιξη θα έπρεπε να μειώσει την πίεση για άμεση στρατιωτική δράση. Συμβαίνει το αντίθετο.

Η κυβέρνηση Τραμπ διευρύνει τον κατάλογο των πιθανών στόχων. Η συζήτηση δεν περιορίζεται πλέον στους φυγοκεντρητές, στις υπόγειες εγκαταστάσεις και στις πυραυλικές βάσεις. Ο ίδιος ο Αμερικανός πρόεδρος έχει απειλήσει δημόσια με καταστροφή ενεργειακών υποδομών και μονάδων αφαλάτωσης — στόχων των οποίων η σχέση με το πυρηνικό πρόγραμμα είναι από ανύπαρκτη έως εξαιρετικά έμμεση.⁴

Η αντίφαση είναι προφανής: όσο περισσότερο υποχωρεί ο αρχικός λόγος του πολέμου, τόσο περισσότερο διευρύνονται οι πραγματικοί στόχοι του. Αυτό δεν είναι απλώς ασυνέπεια της κυβέρνησης Τραμπ. Είναι η κλασική δυναμική μιας στρατιωτικής επιχείρησης που απέτυχε να μετατρέψει την τακτική υπεροχή σε πολιτικό αποτέλεσμα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Ισραήλ διαθέτουν τη δυνατότητα να καταστρέφουν εγκαταστάσεις, να δολοφονούν ηγετικά στελέχη και να επιβάλλουν τεράστιο κόστος στην ιρανική κοινωνία. Δεν έχουν όμως αποδείξει ότι μπορούν να μετατρέψουν αυτή την καταστροφική ισχύ σε βιώσιμη πολιτική τάξη.

Το καθεστώς δεν κατέρρευσε. Οι Φρουροί της Επανάστασης δεν διαλύθηκαν. Η ιρανική ικανότητα αντιποίνων δεν εξαφανίστηκε. Και η Τεχεράνη δεν συνθηκολόγησε. Η νέα κλιμάκωση του Ιουλίου, με την επανάληψη των αμερικανικών πληγμάτων και τις δημόσιες δηλώσεις του Τραμπ ότι η εκεχειρία έχει ουσιαστικά τελειώσει, επιβεβαιώνει ότι η Ουάσιγκτον δεν έχει βρει ακόμη μια βιώσιμη στρατηγική εξόδου.⁵

Το Ορμούζ ως όριο της αμερικανικής ισχύος

Σύμφωνα με τον Alastair Crooke «όταν το αμερικανικό Πολεμικό Ναυτικό, σε συντονισμό με το Κατάρ και το Ομάν, επιχείρησε το βράδυ της Τρίτης να περάσει κρυφά μια νηοπομπή τεσσάρων πλοίων μέσα από τα Στενά του Ορμούζ, μέσω των χωρικών υδάτων του Ομάν — αντί να ακολουθήσει την επισήμως εγκεκριμένη από το Ιράν διαδρομή — ο Τραμπ ενδέχεται να πίστευε (ή να είχε διαβεβαιωθεί) ότι, καθώς βρισκόταν σε εξέλιξη η μεγαλειώδης κηδεία του εκλιπόντος Ανώτατου Ηγέτη Αλί Χαμενεΐ, το Ιράν δεν θα αντιδρούσε στην προσπάθεια του αμερικανικού Πολεμικού Ναυτικού να επιβάλει διά της ισχύος έναν αμερικανικό διάδρομο διέλευσης».⁶ Ανεξάρτητα από το κατά πόσον η συγκεκριμένη ανακατασκευή των γεγονότων μπορεί να επιβεβαιωθεί πλήρως από ανεξάρτητες πηγές, η αναλυτική σημασία του επιχειρήματος του Crooke βρίσκεται αλλού: στην ανάδειξη του Ορμούζ ως πεδίου όπου η συντριπτική συμβατική υπεροχή των Ηνωμένων Πολιτειών δεν μεταφράζεται σε αποτελεσματικό πολιτικό και στρατηγικό έλεγχο.

Σωτήρης Ρούσσος	Μάρτιος	2026
-----------------	---------	------

Η σημασία του Ορμούζ υπερβαίνει κατά πολύ τη συγκυρία του πολέμου. Πρόκειται για έναν από τους κρίσιμότερους θαλάσσιους διαύλους της παγκόσμιας οικονομίας, από τον οποίο διέρχεται σημαντικό μέρος του διεθνούς θαλάσσιου εμπορίου πετρελαίου και υγροποιημένου φυσικού αερίου.⁷ Για την Τεχεράνη, επομένως, η δυνατότητα να απειλεί, να παρεμποδίζει ή απλώς να καθιστά ακριβότερη και επισφαλέστερη τη ναυσιπλοΐα δεν αποτελεί μια τακτική αντίδραση στην αμερικανική πίεση. Είναι δομικό στοιχείο της ιρανικής στρατηγικής αποτροπής. Το Ιράν δεν χρειάζεται κατ' ανάγκη να κλείσει πλήρως τα Στενά, μια επιλογή που θα έπληττε και το ίδιο και θα μπορούσε να προκαλέσει ευρεία διεθνή στρατιωτική αντίδραση. Αρκεί να διατηρεί αξιόπιστη την απειλή ότι μπορεί να διαταράξει τη ροή της ενέργειας, να αυξήσει απότομα τα ασφάλιστρα και το κόστος μεταφοράς και να μεταφέρει το τίμημα μιας επίθεσης εναντίον του από το περιφερειακό στο παγκόσμιο επίπεδο. Με αυτή την έννοια, η γεωγραφία λειτουργεί ως πολλαπλασιαστής ισχύος: αντισταθμίζει εν μέρει την τεράστια συμβατική στρατιωτική υπεροχή των ΗΠΑ και προσφέρει στην Τεχεράνη μια εγγύηση ότι καμία απόπειρα στρατηγικού στραγγαλισμού της δεν θα είναι χωρίς κόστος για τους αντιπάλους της και για την παγκόσμια οικονομία.

Ακριβώς γι' αυτό το Ορμούζ βρίσκεται στον πυρήνα της αμερικανικής στρατηγικής. Για την Ουάσιγκτον, η ελευθερία της ναυσιπλοΐας στον Περσικό Κόλπο δεν αφορά μόνο την απρόσκοπτη ροή των ενεργειακών πόρων. Συνδέεται με την αξιοπιστία ολόκληρης της αμερικανικής αρχιτεκτονικής ασφάλειας στην περιοχή: την προστασία της Σαουδικής Αραβίας και των μοναρχιών του Κόλπου, την ασφάλεια των αμερικανικών βάσεων και, ευρύτερα, την ικανότητα των ΗΠΑ να εμφανίζονται ως εγγυητής της περιφερειακής τάξης. Εδώ ακριβώς αναδύεται η βαθύτερη αδυναμία της αμερικανικής θέσης. Οι Ηνωμένες Πολιτείες μπορούν να συνοδεύσουν πλοία, να καταστρέψουν ραντάρ, αποθήκες πυραύλων ή ναυτικές βάσεις και να επιβάλουν τεράστιο κόστος στο Ιράν. Δεν μπορούν όμως να εγγυηθούν ότι κάθε δεξαμενόπλοιο θα περάσει χωρίς κίνδυνο, ούτε ότι οι ασφαλιστικές αγορές, οι ναυτιλιακές εταιρείες και οι σύμμαχοι του Κόλπου θα αντιμετωπίσουν μια τέτοια κρίση ως διαχειρίσιμη. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, ακόμη και η μερική διατάραξη της διέλευσης μπορεί να λειτουργήσει ως στρατηγική επιτυχία για την Τεχεράνη, διότι μεταφέρει το κόστος του πολέμου στους ίδιους τους μηχανισμούς της παγκόσμιας οικονομίας. Όσο το Ιράν διατηρεί αυτή τη δυνατότητα, μπορεί να μετατρέπει κάθε απόπειρα εξαναγκασμού του σε κίνδυνο για τις διεθνείς αγορές, για τους ίδιους τους συμμάχους των ΗΠΑ και τελικά για την αμερικανική οικονομία. Το Ορμούζ είναι, συνεπώς, το σημείο όπου η ασύμμετρη ισχύς του Ιράν συναντά τα όρια της αμερικανικής ηγεμονίας.

Το αμερικανικό *zugzwang*

Η Ουάσιγκτον βρίσκεται έτσι μπροστά σε ένα στρατηγικό *zugzwang*. Η έννοια προέρχεται από το σκάκι: ο παίκτης είναι υποχρεωμένος να κινηθεί, αλλά κάθε εφικτή κίνηση επιδεινώνει τη θέση του.⁸ Αν οι Ηνωμένες Πολιτείες σταματήσουν τον πόλεμο χωρίς σαφή ιρανική συνθηκολόγηση, θα πρέπει να παραδεχθούν ότι η μεγαλύτερη στρατιωτική δύναμη του κόσμου δεν κατόρθωσε να επιτύχει τους πολιτικούς της στόχους. Αν συνεχίσουν, κινδυνεύουν να μετατρέψουν μια επιχείρηση κατά του πυρηνικού προγράμματος σε έναν ανοιχτό πόλεμο εναντίον του ίδιου του ιρανικού κράτους. Αν κλιμακώσουν ακόμη περισσότερο, μπορούν να προκαλέσουν ακριβώς εκείνη την περιφερειακή ανάφλεξη που υποτίθεται ότι ο πόλεμος θα απέτρεπε.

Ένα σενάριο που θα μπορούσε να επιλέξει η Ουάσιγκτον είναι η διατήρηση μιας κατάστασης «ούτε πολέμου ούτε ειρήνης»: μιας παρατεταμένης περιόδου σποραδικών στρατιωτικών συγκρούσεων στον Περσικό Κόλπο, οι οποίες θα εναλλάσσονται με διαπραγματεύσεις, ενώ η ναυσιπλοΐα μέσω των Στενών του Ορμούζ θα παραμένει δραστικά περιορισμένη σε σύγκριση με τα περίπου 130 πλοία ημερησίως που διέρχονταν πριν από τον πόλεμο.⁹ Αυτό το σενάριο είναι εφικτό υπό την προϋπόθεση ότι η παγκόσμια αγορά ενέργειας θα προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες και δεν θα προκληθούν αλματώδεις αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων.

Αυτή είναι η ουσία της αυτοκρατορικής υπερέκτασης. Δεν σημαίνει ότι η ηγεμονική δύναμη έχει πάψει να είναι στρατιωτικά ισχυρή. Σημαίνει ότι η στρατιωτική ισχύς της δεν μπορεί πλέον να παραγάγει πολιτικά αποτελέσματα ανάλογα προς το κόστος της. Οι Ηνωμένες Πολιτείες μπορούν να καταστρέψουν περισσότερους στόχους από οποιοδήποτε άλλο κράτος στον κόσμο. Δεν μπορούν όμως εύκολα να απαντήσουν στο ερώτημα τι ακριβώς ακολουθεί την καταστροφή τους.¹⁰

Το Ιράκ υπήρξε η πρώτη μεγάλη προειδοποίηση. Η Λιβύη, η δεύτερη. Το Αφγανιστάν, η τρίτη. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η αμερικανική στρατιωτική υπεροχή ήταν αδιαμφισβήτητη και η πολιτική έκβαση καταστροφική. Το Ιράν αποτελεί όμως μια διαφορετική τάξη μεγέθους: ένα κράτος με πληθυσμό δεκάδων εκατομμυρίων, ισχυρή κρατική παράδοση, βιομηχανική βάση, πυραυλική τεχνολογία, γεωγραφικό βάθος και δυνατότητα να επηρεάζει τις παγκόσμιες ενεργειακές ροές.

Η στρατιωτικοποίηση της Ισλαμικής Δημοκρατίας

Υπάρχει όμως και μια συνέπεια που αφορά το εσωτερικό του Ιράν. Οι απώλειες κορυφαίων θρησκευτικών προσωπικοτήτων και η αποδυνάμωση της παραδοσιακής ιερατικής ηγεσίας μεταβάλλουν την ισορροπία ισχύος της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Σε αυτή τη νέα πραγματικότητα, οι Φρουροί της Επανάστασης καθίστανται όχι απλώς στρατιωτικός βραχίονας του καθεστώτος αλλά ο βασικός μηχανισμός επιβίωσής του. Ο πρόεδρος του ιρανικού Κοινοβουλίου, Μοχαμάντ Μπαγκέρ Γκαλιμπάφ, ο οποίος οικοδόμησε την πολιτική του διαδρομή μέσα από τις τάξεις των Φρουρών της Επανάστασης, αναδεικνύεται σήμερα σε έναν από τους βασικούς πυλώνες του καθεστώτος, σε μια περίοδο κατά την οποία βρίσκεται σε εξέλιξη μια ευρύτερη αναδιάρθρωση των εσωτερικών συσχετισμών ισχύος.¹¹

Αν το πυρηνικό πρόγραμμα έχει πράγματι υποστεί σοβαρό τεχνικό πλήγμα, η μετατόπιση αυτή μπορεί να επιταχυνθεί. Η ιρανική αποτροπή θα στηρίζεται λιγότερο στην αμφισημία του πυρηνικού κατωφλίου και περισσότερο στους βαλλιστικούς πυραύλους, στην αποκεντρωμένη άμυνα, στις ναυτικές δυνατότητες στον Περσικό Κόλπο και στα περιφερειακά δίκτυα ένοπλης ισχύος. Όλα αυτά αποτελούν κατεξοχήν πεδία των Φρουρών της Επανάστασης.

Η ειρωνεία είναι προφανής. Ένας πόλεμος που παρουσιάστηκε ως προσπάθεια αποδυνάμωσης του σκληρού πυρήνα του ιρανικού καθεστώτος μπορεί τελικά να οδηγήσει στην οριστική στρατιωτικοποίησή του. Η αποδυνάμωση του ιερατείου δεν συνεπάγεται αναγκαστικά φιλελευθεροποίηση. Μπορεί να σημαίνει τη μετάβαση από μια θεοκρατική δημοκρατία με ισχυρό στρατιωτικό πυλώνα σε ένα στρατιωτικοπολιτικό καθεστώς που διατηρεί τη θρησκευτική νομιμοποίηση ως κέλυφος.

Αυτό είναι ίσως το πραγματικό «ραδιενεργό δίλημμα». Δεν αφορά μόνο το τι έχει απομείνει μέσα στις υπόγειες εγκαταστάσεις του Φορντό και του Ισφαχάν. Η ανάλυση δορυφορικών εικόνων επισημαίνει ότι οι είσοδοι των εγκαταστάσεων στο Φορντό παρέμεναν θαμμένες ή κατεστραμμένες, ενώ η κατάσταση των υπόγειων εγκαταστάσεων του Ισφαχάν παρέμενε κρίσιμο αντικείμενο παρακολούθησης.¹² Αφορά το γεγονός ότι η ίδια η στρατηγική αιτιολόγηση του πολέμου μπορεί να έχει αρχίσει να αποσυντίθεται. Αν η άμεση πυρηνική απειλή είναι μικρότερη από όσο παρουσιαζόταν, τότε η συνέχιση του πολέμου αποκαλύπτει ότι το πραγματικό διακύβευμα είναι διαφορετικό: ποιος θα καθορίσει την περιφερειακή τάξη στη Μέση Ανατολή και με ποια μέσα.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθούν να διαθέτουν ασύγκριτη καταστροφική ισχύ. Όμως η ισχύς χωρίς δυνατότητα αποτελεσματικής πολιτικής αξιοποίησης παύει σταδιακά να είναι ηγεμονία. Η δυνατότητα να πλήττει περισσότερους στόχους δεν σημαίνει ότι πλησιάζεις περισσότερο στη νίκη. Μπορεί να σημαίνει ακριβώς το αντίθετο: ότι, επειδή δεν μπορείς να επιτύχεις τον αρχικό πολιτικό στόχο, διευρύνεις συνεχώς τον κατάλογο των στρατιωτικών στόχων.

Το Ιράν μπορεί να έχει ένα πρόβλημα ραδιενέργειας. Η Ουάσιγκτον όμως έχει πρόβλημα στρατηγικής. Και από τα δύο, το δεύτερο ίσως αποδειχθεί πολύ δυσκολότερο να περιοριστεί.

**Centre for Mediterranean, Middle East
and Islamic Studies**
University of the Peloponnese

<https://cemmis.edu.gr>

¹ Seymour M. Hersh, "Iran's Radioactive Dilemma: Amid continued US strikes, new intelligence says Iran's partially enriched uranium has been compromised," *Seymour Hersh Substack*, 8 July 2026, <https://seymourhersh.substack.com/p/irans-radioactive-dilemma>.

² International Atomic Energy Agency, NPT Safeguards Agreement with the Islamic Republic of Iran, GOV/2026/8, 27 February 2026, <https://www.iaea.org/sites/default/files/gov2026-8.pdf>. Η έκθεση παρέχει το θεσμικό πλαίσιο και τα διαθέσιμα στοιχεία για το ιρανικό απόθεμα εμπλουτισμένου ουρανίου, ενώ καταγράφει τα προβλήματα επαλήθευσης και παρακολούθησης.

³ François Diaz-Maurin, "Analysis: Iran likely transferred highly enriched uranium to Isfahan before the June strikes," *Bulletin of the Atomic Scientists*, 29 March 2026, <https://thebulletin.org/2026/03/analysis-iran-likely-transferred-highly-enriched-uranium-to-isfahan-before-the-june-strikes/>. Βλ. επίσης Institute for Science and International Security, "Analysis of IAEA Iran Verification and Monitoring and NPT Safeguards Reports", 9 June 2026, [Analysis-of-June-2026-IAEA-Iran-Reports-Final.pdf](#) όπου επισημαίνεται ότι η ΙΑΕΑ προσδιορίζει το υπόγειο συγκρότημα του Ισφαχάν ως χώρο αποθήκευσης ουρανίου εμπλουτισμένου στο 20% και 60%.

⁴ "Trump threatens to 'blow up' desalination plants in Iran," *Al Jazeera*, 30 March 2026, <https://www.aljazeera.com/news/2026/3/30/trump-threatens-to-blow-up-all-desalination-plants-in-iran>. Για τις ευρύτερες συνέπειες της μετατροπής των υποδομών ύδατος σε στρατιωτικούς στόχους, βλ. επίσης "Why Iran's threat to destroy water facilities could spell disaster

for the Gulf," *The Guardian*, 23 March 2026,

<https://www.theguardian.com/world/2026/mar/23/iran-threat-to-destroy-water-facilities-gulf>.

⁵ Reuters, "Trump on Iran: US will probably hit them again Wednesday night," 8 July 2026.

<https://www.reuters.com/world/trump-iran-us-will-probably-hit-them-again-wednesday-night-2026-07-08/>. Βλ. επίσης *The Guardian*, "US and Iran threaten return to war after fiercest exchange of fire since truce," 8 July 2026. <https://www.theguardian.com/world/2026/jul/08/iran-us-war-ceasefire-peace-agreement-strikes-strait-of-hormuz>,

⁶ Alastair Crooke, "Iran War 3.0," *Conflicts Forum*, 9 July 2026,

<https://conflictsforum.substack.com/p/iran-war-30>

⁷ Gavin Maguire, "Booming US energy exports draw scrutiny as domestic fuel prices bite," *Reuters*, May 5 2026, <https://www.reuters.com/commentary/reuters-open-interest/booming-us-energy-exports-draw-scrutiny-domestic-fuel-prices-bite-2026-05-05/>.

⁸ Alastair Crooke, "Iran War Effect Marks the Resetting of World Geo-Politics," *Conflicts Forum*, 28 May 2026, <https://conflictsforum.substack.com/p/iran-war-effect-marks-the-resetting>

⁹ David E. Sanger, "As Iran Cease-Fire Frays, Trump Faces a Muddled War and Unpalatable Options," *The New York Times*, 8 July 2026, <https://shorturl.at/vjUV0>

¹⁰ Will Weisert and Samy Magdy, "New attacks raise questions about what comes next in the Iran war," *Associated Press*, 8 July 2026. <https://abcnews.com/US/wireStory/new-attacks-raise-questions-iran-war-134599224>.

¹¹ *Le Monde*, "Ghazal Golshiri, Mohammad Bagher Ghalibaf, the key figure in Iran's negotiations with Washington," 11 April 2026,

https://www.lemonde.fr/en/international/article/2026/04/11/mohammad-bagher-ghalibaf-the-key-figure-in-iran-s-negotiations-with-washington_6752317_4.html.

¹² David Albright et al., "Response to CNN Reporting on Iranian Activity at Uranium Storage Sites," *Institute for Science and International Security*, 16 June 2026, <https://isis-online.org/isis-reports/response-to-cnn-reporting-on-iranian-activity-at-uranium-storage-sites>.